

Mulgi valla haridusvõrgu analüüs

Osa 5. Finantseerimine, kinnisvara ja võimalikud muudatused hariduskorralduses

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

1. Asutuste eelarved
2. Kinnisvara ja investeringuvajadus
3. Mulgi valla finantsvõimekus
4. Võimalikud muudatused hariduskorralduses

Andmed ja metoodika

- Analüütilises ülevaates on esitatud andmed lasteaedade, koolide, huvikoolide ja noortekeskuste eelarvete kohta, toodud välja kinnitatud kohamaksumused ning antud ülevaade vallas paiknevast haridusotstarbelisest kinnisvarast.
- Andmetena on kasutatud:
 - Valla 2024. a eelarve ja kinnitatud haridusasutuste kohamaksumuse alusandmed¹
 - Ehitisregistri andmebaas
 - Rahandusministeeriumi omavalitsuste aastaaruannete kokkuvõtted
 - Vallavalitsusele edastatud päring töökohtade koosseisu kohta (suvi 2024)
- ¹*Vallaeelarves ja kohamaksumuste alusarvestustes on mõningaid erisusi eelarvekulude mahu osas.*

1. Asutuste eelarved

Haridusvaldkonna põhitegevuse tulud ja kulud 2024. a eelarves

Põhitegevuse tulud	Tulud
Alusharidus kokku	266 000
Tulu koolieelsete lasteasutuste kohatasust	78 000
Abja Lasteaed	57 000
Karksi-Nuia Lasteaed	85 000
Mõisaküla Lasteaed	23 000
Halliste Lasteaed	12 000
Õisu Lasteaed	11 000
Üldharidus kokku	197 000
Tulu üldhariduskoolide osalustasust	114 000
Abja Gümnaasium	22 000
Kitzbergi nimeline Gümnaasium	59 000
Mõisaküla Kool	0
Halliste Põhikool	2 000
Abja Gümnaasiumi Õpilaskodu	51 000
Koolitoit	72 000
Huviharidus ja huvitegevus kokku	202 000
Noorte huviharidus ja huvitegevus	124 000
Tulu huvikoolide osalustasust	35 000
Abja Muusikakool	20 000
Karksi-Nuia Muusikakool	16 000
Karksi-Nuia Spordikool	7 000
Muu haridus, sh hariduse haldus	2 889 000
Tulud kokku	3 677 000

Põhitegevuse kulud	Kulud
Alusharidus kokku	1 973 000
Ostetud lasteaiakohad	153 000
Abja Lasteaed	547 000
Karksi-Nuia Lasteaed	788 000
Mõisaküla Lasteaed	234 000
Halliste Lasteaed	112 000
Õisu Lasteaed	139 000
Üldharidus kokku	4 490 000
Ostetud koolikohad	162 000
Abja Gümnaasium	1 565 000
Kitzbergi nim Gümnaasium	1 905 000
Mõisaküla Kool	62 000
Halliste Põhikool	796 000
Abja Gümnaasiumi Õpilaskodu	29 000
Koolitoit	338 000
Huviharidus ja huvitegevus kokku	587 000
Noorte huviharidus ja huvitegevus	124 000
Ostetud huvikoolikohad	8 000
Abja Muusikakool	199 000
Karksi-Nuia Muusikakool	200 000
Karksi-Nuia Spordikool	56 000
Koolitransport	146 000
Kulud kokku	7 563 000

Lasteaedade eelarve ja kohamaksumus 2024

	Abja Lasteaed	Halliste Lasteaed	Karksi-Nuia Lasteaed	Mõisaküla Lasteaed	Õisu Lasteaed	Kokku
Kulud kokku	572 000	136 000	827 000	246 000	144 000	1 906 000
Töötasud	449 000	95 000	654 000	183 000	108 000	1 489 000
Majandamiskulud	98 000	17 000	134 000	51 000	31 000	331 000
sh energiakulud	27 000	2 000	38 000	21 000	9 000	97 000
Muud seotud kulud (tugipesa +)	25 000	24 000	40 000	12 000	5 000	87 000
Tulud kokku (sh toetusfond)	77 000	16 000	117 000	31 000	15 000	256 000
Tööjõukulude osakaal	78%	70%	79%	74%	75%	78%
Energiakulude osakaal	5%	2%	5%	9%	6%	5%
Osakaal kogukuludest	30%	7%	43%	13%	8%	100%
Osakaal lastest	29%	6%	46%	14%	6%	100%
Kulu lapse kohta aastas	6976	8500	6313	6308	8471	6688
Kulu rühma kohta	114 400	136 000	118 100	123 000	144 000	119 100
Kulu lapse kohta (kuus)	503	629	452	459	632	483
Kinnitatud kohamaksumus 2024	475	572	444	479	612	
Lapsi 23/24	82	16	131	39	17	285
Rühmade arv	5	1	7	2	1	16

Koolide eelarve ja kohamaksumus 2024

	Abja Gümnaasium	A. Kitzbergi nim Gümnaasium	Halliste Põhikool	Mõisaküla Kool	Kokku
Kulud kokku	1 527 000	1 919 000	781 000	62 000	4 288 000
Töötasud	1 220 000	1 574 000	640 000	22 000	3 457 000
Majandamiskulud	281 000	331 000	137 000	40 000	789 000
sh energiakulud	142 000	161 000	74 000	32 000	408 000
Muud seotud kulud (tugipesa)	25 000	14 000	4 000	0	43 000
Tulud kokku (sh toetusfond)	1 046 000	1 388 000	422 000	12 000	2 867 000
Tööjõukulude osakaal	80%	82%	82%	35%	81%
Energiakulude osakaal	9%	8%	9%	52%	10%
Osakaal kogukuludest	36%	45%	18%	1%	100%
Osakaal õpilastest	39%	47%	13%	0%	100%
Kulu lapse kohta aastas	1 829	1 670	4 034		2 121
Kulu õpilase kohta kuus	152	139	336		177
Kinnitatud kohamaksumus 2024	143	133	341		
Õpilasi 23/24	263	318	89		670

Abja Gümnaasiumi õpilaskodu eelarve 2024

Abja Gümnaasiumi õpilaskodu

Kulud kokku	92 000
Töötasud	63 000
Majandamiskulud	29 000
sh energiakulud	17 000
Tulud kokku	51 000
Kulu õpilase kohta aastas	1171
Kulu õpilase kohta kuus	98
Õpilasi õpilaskodus	35

Huvikoolide eelarve ja kohamaksumus 2024

	Abja Muusikakool	Karksi-Nuia Muusikakool	Karksi-Nuia Spordikool	Kokku
Kulud kokku	199 000	200 000	56 000	455 000
Töötasud	187 000	187 000	52 000	426 000
Majandamiskulud	11 000	13 000	5 000	29 000
sh energiakulud	6 000	4 000	0	10 000
Tulud kokku	20 000	16 000	7 000	43 000
Tööjõukulude osakaal	94%	94%	93%	94%
Energiakulude osakaal	3%	2%	0%	2%
Osakaal kogukuludest	44%	44%	12%	100%
Osakaal õpilastest	41%	29%	30%	100%
Kulu lapse kohta aastas	2295	3345	845	2157
Kulu õpilase kohta kuus	191	279	70	180
Kinnitatud kohamaksumus 2024	217	326	72	
Õpilasi23/24	78	55	58	191

Vahekokkuvõte

- Lasteaedade kohamaksumused ei ole ülemäära suured, sh võrreldes muude omavalitsustega Eestis. U 120 000 eurot rühma kohta aastas on mõistlik kulu.
- Arusaadavalt on pisut suuremad Halliste ja Õisu lasteaedade kohamaksumused, kuna seal on ka laste arvud väiksemad.
- Sama kehtib koolide kohta – kulu õpilase kohta kuus ei ole suur, ületades kinnitatud KOV-ide omavahelise arvlemise summat (102 eurot) vähesel määral.
- Halliste Põhikoolis on kohamaksumus küll tulenevalt väiksemast õpilaste arvust suurem, kuid samas on seal ka rohkem hariduslike erivajadustega lapsi.
- Huvikoolide kohamaksumused on samuti arusaadavas suurusjärgus. Muusikakoolides on palju individuaalõpet, mis hoiabki kohamaksumuse võrreldes muude valdkondadega kõrgema.

HEV rahastusvajaduse osakaal koolides toetusfondi eraldusvalemi alusel 2024

	Abja Gümnaasium	A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	Halliste Põhikool	Kokku
tõhustatud tugi 23/24	14	11	10	35
eritugi 23/24	3	7	4	14
Osakaal grupist	32%	40%	29%	100%
Osakaal PK õpilastest	8%	7%	16%	9%

Toetusfondi jaotus asutuste vahel 2024 (õpilaste arvu ja HEV õpilaste arvu alusel)

	Õpetajad PK	HEV	Õpetajad G	Juhtimine	Koolitus	Õppe- kirjandus	Tugi	Kokku	Jaotus 2024 eelarves	Vahe	Õpilase kohta
Abja Gümnaasium	674 000	105 000	148 000	36 000	4 000	15 000	42 000	1 024 000	1 023 000	1 000	4
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	866 000	132 000	134 000	44 000	5 000	18 000	52 000	1 251 000	1 328 000	-77 000	-242
Halliste Põhikool	285 000	95 000	0	12 000	1 000	5 000	37 000	437 000	421 000	16 000	180
Kokku	1 825 000	332 000	282 000	92 000	11 000	38 000	131 000	2 712 000	2 772 000	-60 000	

Toetusfondi tööjõukulud

- Vallaeelarves on aluseks kontod:
 - 500210 Juhtide töötasu
 - 500260 Õpetajad
 - 500290 Tugispetsialistide töötasu
- Tarifikatsioonides on aluseks vastavate töökohtade palgakulu. Tugispetsialistid ei sisalda abiõpetajate kulu.
- Abja Tervisekeskuse tugispetsialistide teenuste kulu koolidele on kohamaksumuste arvestuses märgitud 46 000 (*lisaks võib esineda teenuseid VÕS-i alusel*).
- **Juhtimisele ja gümnaasiumile makstakse peale põhikooli ja tugispetsialistide arvelt**
- **Tarifikatsioonide järgi katab toetusfond katab suures pildis vastavad kulud. Vallaeelarve järgi maksab vald 178 000 eurot enam kui toetusfondi eraldis.**

	1. Toetusfond 2024	2. Vallaeelarve 2024	3. Tarifikatsioonid 2024	Vahe (1-3)	Vahe (1-2)
Juhtimine	92 000	185 000	171 000	-79 000	-93 000
Õpetajate töötasu (põhikool)	1 825 000	2 342 000	1 705 000	120 000	-517 000
Õpetajate töötasu (gümnaasium)	282 000	0	419 000	-137 000	282 000
Tugispetsialistid	332 000	184 000	205 000	127 000	148 000
Kokku	2 532 000	2 710 000	2 500 000	32 000	-178 000

Toetusfondi tööjõukulud asutuste lõikes

	Juhid	Õpetajad PK	Õpetajad G	Tugispetsialistid	Kokku
TARIFIKATSIOON					
Abja Gümnaasium	67 000	581 000	211 000	47 000	906 000
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	69 000	733 000	208 000	94 000	1 104 000
Halliste Põhikool	35 000	391 000	0	64 000	490 000
Kokku	171 000	1 705 000	419 000	205 000	2 500 000
TOETUSFOND					
Abja Gümnaasium	36 000	674 000	148 000	105 000	963 000
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	44 000	866 000	134 000	132 000	1 176 000
Halliste Põhikool	12 000	285 000	0	95 000	392 000
Kokku	92 000	1 825 000	282 000	332 000	2 531 000
VAHE					
Abja Gümnaasium	-31 000	93 000	-63 000	58 000	57 000
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	-25 000	133 000	-74 000	38 000	72 000
Halliste Põhikool	-23 000	-106 000	0	31 000	-98 000
Kokku	-79 000	120 000	-137 000	127 000	31 000

Vahekokkuvõte

- Ei ole selge, kas toetusfondi eraldis **katab/ei kata** üldhariduskoolide eelarves sisalduvad juhtide, õpetajate ja tugispetsialistide tööjõukulud
 - tarifikatsioonide alusel on jääk 31 000 eurot
 - vallaeelarve jaotuse alusel on puudujääk 172 000 eurot
- Lisaks sisaldub üldhariduskoolide eelarves Abja Tervisekeskuse tugispetsialistide teenuseid suurusjärgus 46 000 eurot
- Koolide juhtimisele makstakse põhikooli õpetajate ja tugispetsialistide arvelt 79 000 eurot
- Gümnaasiumi õpetajatele makstakse põhikooli õpetajate ja tugispetsialistide arvelt 137 000 eurot

2. Kinnisvara ja investeringuvajadus

Lasteaiahooned

Asutuse nimi	Lapsi 23/24	Suletud netopind (m ²)	Pinda lapse kohta (m ²)	Kasutuselevõtu aasta
Abja Lasteaed	82	1305	16	1972
Halliste Lasteaed	16	184	12	1983
Karksi-Nuia Lasteaed	131	1895	14	2006
Mõisaküla Lasteaed	39	298	8	1965 / 1999
Õisu Lasteaed	17	319	19	
Kokku	285	4001	14	

Koolihooned

Asutuse nimi	Õpilasi 23/24	Suletud netopind (m²)	Pinda õpilase kohta (m²)	Spordipind (m²)	Kasutuselevõtu aasta
Abja Gümnaasium	263	3 552	14	4232*	1940 / 1964
Halliste Põhikool	89	2 529	28	710	1998
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	318	5 235	16	2372	1960 / 1979
Mõisaküla Kool-Lasteaed	3	1 847		455	1973
Kokku	673	13 163	20	7 769	

* Ei sisaldu asutuse eelarves

Huvikoolide ja noortekeskuste hooned

Asutuse nimi	Suletud netopind (m²)	Kasutuselevõtu aasta
Abja Muusikakool	300	1960
Karksi Muusikakool	280	1931
Karksi Muusikakool	104	1928
Karksi Spordikool		1982
Muusikakoolid kokku	684	
Abja Noortekeskus (vana)	248	1907
Abja Noortekeskus (uus)	143	
Karksi Noortekeskus	699	2002
Mõisaküla Noortekeskus	256	1988
Noortekeskused kokku	1346	

Asutuste pinnaandmed kokku

	Suletud netopind (m ²)
Lasteaiad	4 000
Koolid	13 200
Huvikoolid	700
Noortekeskused	1 300
Spordipind	7 800
Kokku	27 000

Asutuste põhivara jääkväärtus seisuga 31.12.2023

	Soetusmaksumus	Algsaldo	Ümberhindamine	Neto amort.	Lõppsaldo
Abja Gümnaasium	2 579 000	1 677 000	49 000	427 000	1 300 000
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	4 123 000	3 283 000	52 000	722 000	2 613 000
Halliste Põhikool	1 954 000	1 346 000	0	298 000	1 048 000
Mõisaküla Kool	434 000	297 000	0	52 000	245 000
Abja Lasteaed	385 000	303 000	399 000	79 000	624 000
Halliste Lasteaed	96 000	93 000	0	34 000	60 000
Karksi-Nuia Lasteaed	1 474 000	1 037 000	0	193 000	844 000
Mõisaküla Lasteaed	226 000	155 000	4 000	31 000	128 000
Õisu Lasteaed	6 000	5 000	28 000	1 000	31 000
Abja Muusikakool	12 000	4 000	0	4 000	0
Karksi-Nuia Muusikakool					
Abja Noortekeskus	237 000	166 000	27 000	33 000	160 000
Karksi Noortekeskus	488 000	424 000	0	59 000	366 000
Mõisaküla Noortekeskus	88 000	83 000	0	12 000	71 000
Kokku	12 103 000	8 873 000	560 000	1 944 000	7 489 000

Tehtud, 2024. a eelarves ja eelarvestrateegias 2023–2028 kavandatud investeeringud

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku 18–23	2024	2025	2026	2027	Kokku 24–27	KOKKU
A. Kitzbergi nim. Gümnaasium	406 000	123 000		247 000	278 000	491 000	1 545 000	175 000				175 000	1 720 000
Abja Gümnaasium	19 000	0	384 000	150 000	40 000		593 000	128 000	1 550 000	1 550 000		3 228 000	3 821 000
Abja Lasteaed	6 000		375 000	29 000	56 000	177 000	643 000	84 000				84 000	727 000
Halliste Lasteaed		0		22 000		12 000	34 000					0	34 000
Halliste Põhikool			12 000				12 000					0	12 000
Karksi-Nuia Lasteaed			90 000	24 000	120 000	91 000	325 000	13 000				13 000	338 000
Karksi-Nuia Muusikakool			5 000				5 000					0	5 000
Muu haridus, sh hariduse haldus					140 000		140 000					0	140 000
Mõisaküla Kool		7 000					7 000					0	7 000
Mõisaküla Lasteaed					68 000		68 000					0	68 000
Õisu Lasteaed				120 000	108 000	15 000	243 000					0	243 000
Kokku	431 000	130 000	866 000	592 000	810 000	786 000	3 615 000	400 000	1 550 000	1 550 000	0	3 500 000	7 115 000

Vajalikud investeeringud asutustes (info ringkäigult)

- Mõisaküla Lasteaed: maja aastast 1999; küttesüsteem on aegunud, ventilatsiooni pole, soojustamata, sisustus vajab uuendamist, vajadus õuesõppe maja järele
- Abja Lasteaed: maja aastast 1973; maja väljast korras, seest mitte
- Karksi-Nuia Lasteaed: maja üldiselt korras; katus ja elektrisüsteem vajavad remonti
- Halliste Lasteaed: hea seisukord, kanalisatsioon vajab vahetust
- Õisu Lasteaed: asub kortermajas, rühmaruumid korras, maja ise vajab remonti
- Abja Gümnaasium: hoone on terviklikult remonti minemas
- A. Kitzbergi nim. Gümna: rahuldav, vajab sanitaarremonti
- Halliste Põhikool: maja aastast 1998, üldiselt heas korras, katel vajab vahetust
- Abja Muusikakool: asub kultuurimajas, mis vajab kapitaalremonti
- Karksi-Nuia Muusikakool: kaks eraldi maja, mõlemad vajavad kapitaalremonti
- Mõisaküla noortekeskus: hoone on amortiseerunud
- Abja noortekeskus: kaks hoonet; põhihoonel hea seisukord, teine on vana
- Karksi-Nuia noortekeskus: hea, tulemas panduse remont (vesi jookseb sisse)
- Spordikool: Abja-Paluoja ja Karksi-Nuias puuduvad staadionimajad; Karksi-Nuias on välijõusaali vajadus, Abja-Paluoja saal on jahe ja halva heliga

Hinnanguline investeeringuvajadus

	Hinnang seisukorrale	Netopind (m²)	Investeering (eurot/m²)	Maksumus (eurot)	Kommentaar
Lasteaiad				1 999 000	
Abja Lasteaed	Rahuldav	1305	800	1 044 000	
Halliste Lasteaed	Rahuldav	184	800	147 000	
Karksi-Nuia Lasteaed	Hea	1895	200	379 000	
Mõisaküla Lasteaed	Rahuldav	298	800	238 000	
Õisu Lasteaed	Amortiseerunud	319	600	191 000	Head lahendused puuduvad
Koolid ja spordihooned				12 605 000	
Abja Gümnaasium	Rahuldav	3552	1000	3 552 000	Planeeritud
A. Kitzbergi nim Gümnaasium	Rahuldav	5235,4	1000	5 235 000	
Halliste Põhikool	Rahuldav	2529	200	506 000	
Mõisaküla Kool	Rahuldav	1847			Kasutusest väljas
<i>Abja Gümnaasiumi Õpilaskodu</i>					
Abja Spordikeskus	Hea	4232	200	846 000	
A. Kitzbergi nim Gümnaasium	Rahuldav	2372,2	800	1 898 000	
Halliste Põhikool	Rahuldav	710	800	568 000	
Mõisaküla Kool	Amortiseerunud	455			o Otstarbekas lammutada
Huvikoolid				821 000	
Abja Muusikakool (Kultuurikeskus)	Amortiseerunud	300	1200	360 000	
Karksi-Nuia Muusikakool	Amortiseerunud	384	1200	461 000	
Karksi-Nuia Spordikool (Kitzberg)				0	
Noortekeskused				720 000	
Abja Noortekeskus	Väga hea /Amortiseerunud	391	500	196 000	Vana maja
Karksi-Nuia Noortekeskus	Hea	699	200	140 000	
Mõisaküla Noortekeskus	Amortiseerunud	256	1500	384 000	Otstarbekas lammutada
Kokku				16 145 000	

3. Mulgi valla finantsvõimekus

Mulgi valla finantsnäitajad

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 eelarve	Muutus / kokku
Põhitegevuse tulud	11 202 000	11 592 000	12 074 000	11 882 000	13 173 000	14 089 000	14 784 000	26%
Põhitegevuse kulud	9 996 000	10 504 000	10 289 000	11 000 000	12 438 000	13 506 000	14 043 000	35%
Põhitegevuse tulem	1 206 000	1 088 000	1 784 000	882 000	735 000	583 000	741 000	-52%
Tulemi osakaal tuludest	11%	9%	15%	7%	6%	4%	5%	
Põhitegevuse tulud elaniku kohta	1 464	1 530	1 612	1 604	1 796	1 938	2 052	32%
Põhitegevuse tulem elaniku kohta	158	144	238	119	100	80	103	-49%
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	6 330 000	6 012 000	5 989 000	6 686 000	7 021 000	7 578 000	7 517 000	20%
Likviidsed varad aasta lõpu seisuga	655 000	379 000	833 000	680 000	267 000	173 000	0	-74%
Netovõlakoormus (eurodes)	5 675 000	5 633 000	5 156 000	6 006 000	6 754 000	7 405 000	7 517 000	30%
Netovõlakoormuse %	50,7%	48,6%	42,7%	50,5%	51,3%	52,6%	50,8%	
Võlakohustused elaniku kohta	827	794	799	903	957	1 043	1 043	26%
Põhivara soetus	2 938 000	1 175 000	1 934 000	2 876 000	1 738 000	1 725 000	1 038 000	12 386 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	894 000	748 000	843 000	1 206 000	322 000	365 000	176 000	4 378 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	94 000	143 000	231 000	161 000	70 000	148 000	182 000	847 000
Põhivara soetus elaniku kohta	396	174	289	410	246	258	169	1 773

Tulude ja kulude struktuur

Mulgi vald	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Maksutulud	45%	49%	46%	48%	48%	47%
Kaupade ja teenuste müük	11%	11%	10%	11%	12%	12%
Saadavad toetused	44%	40%	44%	41%	39%	40%
Muud tulud (kaevandamisõigus ja vee erikasutus)	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Antud toetused	6%	6%	8%	7%	7%	7%
Tööjõukulud	55%	56%	59%	57%	55%	58%
Majandamiskulud	38%	38%	33%	36%	38%	34%
Muud kulud	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Eesti	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Maksutulud	60%	61%	60%	62%	62%	61%
Kaupade ja teenuste müük	10%	10%	8%	9%	9%	9%
Saadavad toetused	29%	29%	31%	28%	28%	29%
Muud tulud (kaevandamisõigus ja vee erikasutus)	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Antud toetused	12%	12%	12%	12%	15%	14%
Tööjõukulud	53%	54%	56%	54%	51%	53%
Majandamiskulud	35%	34%	32%	34%	34%	33%
Muud kulud	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vahekokkuvõte

- Haridustaristu kasutuses on u 20 tuhat ruutmeetrit pinda. Eeskujulikus seisukorras ei ole üski asutus.
- Kehtivas eelarvestrateegias on kavandatud Abja Gümnaasiumi remont. Teistele asutustele pole järgnevatel aastatel sisuliselt investeeringuid planeeritud.
- Kui võtta eesmärgiks kõikide olemasolevate asutuste kordategemine, on hinnanguline investeeringuvajadus kokku üle 16 miljoni euro.
- Valla finantsvõimekus on minimaalne. 2024. a eelarves on põhitegevuse tulemiks kavandatud u 700 tuhat eurot, millest tuleb teenindada ka juba olemasolevaid laene, samuti kavandatavat Abja Gümnaasiumi remonti.
- **Võttes arvesse, et investeeringuid vajavad lisaks haridusvaldkonnale ka teised, siis ei ole praeguste finantsnäitajate ja olemasoleva haridusvõrgu puhul hoonete kordategemine üleüldse realistlik. Niisiis vajab omavalitsus muudatusi, parandamaks oma finantspositsiooni ja võimaldamaks investeerimistegevust ka edaspidi.**

4. Võimalikud muudatused hariduskorralduses

Võimalikud alternatiivid

- Üldjoontes võib muudatusprojektid jagada 1+3 kategooriasse:
 - **o-alternatiiv** ehk praeguse olukorra jätkumine. Arvestades, et laste ja õpilaste arvud püsivad prognoosikohaselt veel u viis aastat praegusel tasemel, ei ole tungivat vajadust mõne asutuse kohese sulgemise järele. Teisalt tuleb teadvustada, et iga edasi lükatud otsus on kumuleeruva finantsmõjuga ja tarvilikud investeeringud lükkuvad selle võrra edasi.
 - **Peenhäälestamine** ehk korralduslike muudatuste tegemine.
 - **Mõõdukas muudatus** ehk teatavad ümberkorraldused haridusvõrgus, sh asutuste/astmete sulgemine.
 - **Radikaalne muudatus** ehk põhimõttelised ümberkorraldused haridusvõrgus.

Asutuste ühine juhtimine (1)

- **Muudatus:** Mulgi valla Lasteaed (16 rühma) olemasolevates asukohtades senise viie asutuse asemel
- **Juhtimiskulud:** praegu 4,7 töökohta palgafondiga 140 tuhat eurot aastas
 - Kolmeliikmelise juhtmeeskonnaga (üldjuht, õppejuht, majandusjuht) on võimalik kogu omavalitsuse koolieelsete lasteasutuste töö korraldada.
 - Praegu on juhi keskmine töötasu 1850 eurot kuus. Juhtkonna keskmise tasuga 2300 eurot kuus tekiks kokkuhoid mahus u 30 000 eurot aastas (transpordikorralduse jm kulu tekib juurde).
 - Asutuste vahelised vahemaad ei ole väga suured. Asendustöötaja palgavahendid on kahes suuremas lasteaias olemas. Suuremat tuge võib vaja minna hoonete halduse korraldamisel.
 - Lähikümnenndil on vaja lasteaedadesse u 10 uut lasteaiaõpetaja töökohta eakuse tõttu lahkuvate töötajate asemele.
 - Võimalik on ressursside optimaalsem kasutus töökorralduse muudatuste näol ning oluliselt väheneb „paberi tootmine“.

Asutuste ühine juhtimine (2)

- Muusikakoolide ja noortekeskuste ühise juhtimise alla viimisega olulist kulude kokkuhoidu saavutada ei ole võimalik. Tegemist saab olla sisulisele kvaliteedile suunatud muutusega.
- Muusikakoolid:
 - Juhtimiskulud: 1,5 töökohta palgafondiga 33 000 eurot aastas. Ühendamine tooks tõenäoliselt hoopis kaasa vajaduse uue juhi palkamise järele, mis tõstaks palgakulusid.
 - Fookus on Abja-Paluoja suunatud klassikalisele muusikale ja Karksi-Nuias rahvamuusikale, samas ühiseid erialasid on.
 - Tegevuse jätkamine ühes asukohas vähendaks kättesaadavust.
- Noortekeskused:
 - Juhtimiskulud: 3 töökohta palgafondiga 60 000 eurot aastas. Samas on sisult tegemist noorsootöötaja ametikohtadega.
 - Kõik kolm noortekeskust on avatud 35 tundi nädalas. Abja ja Karksi-Nuias on ka kohtumise keskmiselt ligi 30 noort ehk kahte inimest on koha peale vaja.
 - Suurema koordineeritud ühtselt juhitud meeskonnana töötamisel on võimalik enam panustada projektitegevustesse (sh rahvusvaheline).

Gümnaasiumiastme pidamine

- Alternatiivid:
 1. Ühe või mõlema gümnaasiumiastme tegevuse lõpetamine
 2. Üks gümnaasium: Mulgi Gümnaasium esmalt kahes asukohas, seejärel õpilaste arvu vähenedes koondumine ühte
- Gümnaasiumiõpetajate palgakuludeks kasutatakse u 140 000 eurot põhikooliõpetajate palgavahendeid ehk u 150 eurot põhikooliõpetaja kohta kuus.
- Gümnaasiumiastme pidamisega seotud muud kulud ei ole koolide eelarves eristatavad:
 - Gümnaasiumiõpilased moodustavad 20% Abja ja 15% Kitzbergi õpilastest.
 - Kokkuvõtte mahus 10% mõlema kooli vallaeelarveliselt personalilt oleks vastavalt 30 tuhat ja 45 tuhat eurot.
 - Kokkuvõtte mahus 10% mõlema kooli vallaeelarveliselt tegevuskuludelt oleks mõlemal u 10 000 eurot.
 - Abja Õpilaskodu tegevuse lõpetamine – 40 000 eurot + hoone realiseerimine või muu kasutus
- Muud võimalikud mõjud:
 - Abja Muusikakoolile ruumide kohandamine – tegevuskulusid ei vähenda, kuid parandab tingimusi.
 - Karksi-Nuia Muusikakoolile ruumide kohandamine – kuni 17 000 eurot (majandamiskulud ja töökoht), võimalik tulu kinnistu realiseerimisest.

Halliste Põhikooli pidamine

- Alternatiivid:
 1. Jätkamine olemasoleval moel (õpilaskoha maksumus ajas tõuseb veelgi), samas HEV-lastest osakaal on valla keskmisest kõrgem.
 2. Kooli reorganiseerimine 6-klassiliseks (3. astmes toimub 38% põhikooli ainetundide mahust)
 3. Kooli tegevuse lõpetamine
- Õpilaskoha maksumus:
 - Õpilaskoht Halliste koolis – 340 eurot
 - Õpilaskoht valla muus koolis – 140 eurot
 - Õpilaskoht väljaspool valda – 102 eurot
- Lahendamist vajab:
 - Hoone tulevik (sh võimla), sellest sõltub ka olulise osa majandus-, kuid ka osa tööjõukulu muutus.
 - Halliste lasteaia toitlustamise korraldus
 - Koolitransport

	6-klassiline	Tegevuse lõpetamine
Ümberjagatav toetusfond õpetajate palgakuludeks	40 000	106 000
Vallaeelarve juhtimiskulu	ei muutu	23 000
Vallaeelarve muud töötasud	kuni 15%	130 000
Vallaeelarve majandamiskulu	kuni 15%	120 000

Toitlustamise korraldus

- Toitlustamise korraldus praegu:
 - Kõikides haridusasutustes on oma köök (kokku 7), v.a Halliste Lasteaed.
 - Lasteaedades on 6 töökohta palgafondiga 82 000 eurot aastas.
 - Koolides on 9 töökohta palgafondiga 136 000 eurot aastas.
- **Muudatus:**
 - Jätta alles 2 keskuskööki suuremates koolides. Töötajad:
 - Mõlemas kuni 4 kokka ja abitöölist
 - Kaks osakohaga transporditöölist
 - Lisatasu või lisaülesanded õpetaja abidele tegevuskohtades ja abitööline Hallistes
 - Vajalik on investeerimine vahenditesse, samas kaob viie köögi uuendamise/remontimise kohustus ja lisandub keskse tellimise sääst.
 - Võimalik kokkuhoid on kuni 30 000 eurot (koka palgatase 1200, abitöölisel 900 eurot kuus).

Vahekokkuvõte

- Esimeses järjekorras võiks ühendada lasteaiad ja noortekeskused.
- Viie aasta perspektiivis on vajalikud ümberkorraldused koolivõrgus ja kinnisvaras.
- Olulist majanduslikku efekti ilma Halliste Põhikooli sulgemise ja/või ümberkorraldusteta gümnaasiumiõppes saavutada võimalik ei ole.
- Olemasolevad palgad on madalad, koosseisud pigem optimaalsed ja „õhku“ sees ei ole.

Muud muudatusprojektid

- Vajalik on valla ja hallatavate asutuste kinnisvara optimaalse kasutuse analüüsimine tervikvaates. Haridusasutused on küll väga oluline ja suur osa, kuid mitte kogu tervik.
- Teatud juhtudel on tõenäoliselt otstarbekas mitte haridusasutuste rekonstrueerimine, vaid teenuste koondamine ühele (tänapäevasele pinnale).
 - Näiteks Mõisakülas väärib kaalumist uue tänapäevase kogukonnakeskuse rajamine, mis hõlmaks nii lasteaeda, noortekeskust, muuseumi, rahvamaja, sportimisvõimalusi ja vallavalitsuse funktsioone. See lähenemine võimaldaks ülejäänud kinnisvara realiseerimist ja tegevuse jätkamist mõistlike ülalpidamiskuludega pinnal.
- Tugiteenuseid (heakord, jooksvad remonttööd, IKT) korraldab praegu iga asutus eraldiseisvalt. Samas on teiste Eesti omavalitsuste kogemus tõestanud, et nende tsentraliseerimine toob kaasa teatava kokkuhoiu ja selgelt kvaliteetsema teenuse (kuigi üleminek uuele süsteemile on teinekord aeganõudev ja valulik).